

čevljar

IZŠIRJA KULTUR

november 1978

11

glasilo delovne organizacije tovarne obutve

PEKO

tržič

MILKA PLANINC V LUDBREGU

26. oktobra je obiskala občino Ludbreg predsednica centralnega komiteja Zveze komunistov Hrvatske tov. Milka Planinc. Obiskala je nekatere delovne organizacije v Ludbregu, med njimi tudi naš tozd Budućnost.

V naši temeljni organizaciji so visoko gostjo pozdravili: direktor Janez Bedina, vodja tozd Repić ing. Franjo, sekretar Občinskega komiteja ZK Tržič tov. Janez Piškur in predstavniki družbenopolitičnih organizacij Budućnosti.

Tovarišica Milka Planinc je s spremstvom obšla proizvodne prostore in z zanimanjem spremljala proizvodni proces ter nekatere detaje v proizvodnji.

Vodja tozd Repić ing. Franjo je gostjo in spremstvo v kratkem seznanil s poslovnimi rezultati tozd Budućnost, direktor Janez Bedina pa o devetmesečnih poslovnih rezultatih na nivoju delovne organizacije PEKO. O delu partijske organizacije kakor tudi o smernicah delovanja je govoril sekretar osnovne organizacije ZK Budućnosti tovariš Drago Valek.

Milka Planinc je z zanimanjem spremljala svoje sodelovnike, posebno je bila navdušena nad uspešnim sodelovanjem Peka in Budućnosti. Naše rezultate in prizadevanja je ocenila zelo pozitivno. Med drugim je dejala: »Vse premalo govorimo o takih primerih in kvalitetnih odnosih, ki jih omogočajo samoupravni procesi. V naši republiki Hrvatski je že 14 primerov takega sodelovanja s SR Slovenijo, kar ocenjujemo kot izredno dobro. Dobri so tudi rezultati sodelovanja.«

REPUBLIKA NAŠA PRAZNIK SLAVI

29. november 1943 – zgodovinski dan naših narodov. V bosanskem mestecu Jajce so bili ta dan na II. zasedanju AVNOJ, sredi najhujše vojne vihre postavljeni temelji nove Jugoslavije. Narodnoosvobodilna borba jugoslovanskih narodov je postala simbol in zgled pridobljene svobode.

Naš 29. november je simbol sožitja med narodi. V SFRJ žive vsi narodi in narodnosti v bratskem sožitju in enakopravnosti, kar je svetu primer pravilnega socialističnega reševanja narodnostnega vprašanja za vse tiste narode, ki se še borijo ali pa bodo stopili na pot boja za svojo osvoboditev. V veliki zakladnici svetovnega socializma imata rojstvo SFRJ in naš tovariš TITO izredno pomembno mesto.

TRGOVCI V SINDIKATU

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata za TOZD Mreža je že v avgustu izvedel postopek za vključitev trgovcev v članstvo Zveze sindikatov Jugoslavije.

V zvezi s tem so bile izvoljene sindikalne skupine po poslovalnicah in posamezni poverjeniki. Tako so danes že vsi delavci delovne organizacije PEKO člani osnovnih organizacij sindikata. Taka organiziranost je bila vsekakor potrebna. Probleme, ki se pojavljajo pri delu, bomo tako reševali v okviru organizacije sindikata.

100 % včlanjenje zaposlenih v poslovalnicah od Jesenic do Bitole pa vsekakor lahko zveni kot pozdrav 8. kongresu Jugoslavije.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ISKRENO ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE

NAŠIH PETINSEDEMDESET LET – KRONOLOŠKI

nadaljevanje

1903

Peter Kozina doma iz Dolenje vasi pri Ribnici je tega leta protokoliral pri trgovinskem sodišču javno trgovsko družbo s firmo Hitzl & Kozina. Družabnika sta se bavila z nakupom in prodajo kranjske hišne obrti, med katerimi so postali čevlji kmalu najbolj iskan in zanimiv artikel. Prodajo drugih izdelkov sta zato kmalu opustila.

Kozina je modele za čevlje sam izdeloval. Zanje je nakupoval usnje in drugi material ter ga oddajal obrtnikom v predelavo.

1907

Kozina je v delavnici mojstra Papova v prostorih takratne »Vandrhovce« (danes TIKO) v Tržiču, začel z izdelavo zgornjih delov. Imel je en sekalni in šest šivalnih strojev. Ostala dela so izdelovali zanj obrtniki na domu.

1908

je nasproti železniške postaje kupil zemljišče, na katerem se podjetje še danes razvija in raste.

1911

Dograjena je bila enonadstropna tovarna, ki je imela glavni, srednji in dva stranska trakta. Srednji trakt je bil namenjen v celoti proizvodnji. V njem je bila zgoraj prirezovalnica, šivalnica in snažilnica, v pritličju pa sekalnica, cvikarija in pritrjevalnica podplatov. V severnem stranskem traktu je bilo skladišče usnja, finiše (dokončevalnica) in pisarne, v južnem pa razni pomožni prostori.

Montirani so bili prvi najemni stroji svetovno znane firme USM, ki so omogočili izdelavo kvalitetne obutve.

1914

Tovarna je dobila naročila za izdelavo vojaške obutve. Naročeni so bili novi stroji firme USM. Z italijanskimi vojnimi ujetniki so izravnali svet okoli tovarne, ga ogradili in spremenili v lep vrt.

1925

Tovarna je bila rekonstruirana in povečana na 5 etaž v izmeri 4536 kv. metrov.

1928 – 1933

gospodarska kriza je povzročila likvidacijo neštetihi tržiških slovenskih in jugoslovanskih čevlarskih (in drugih) obratov.

Tudi PEKO je močno prizadela. Težave so se z nenadno smrtjo Petra Kozina v letu

1930

še povečale, vendar do najhujšega (likvidacije podjetja) ni prišlo.

Krizo je podjetje v naslednjih letih, do izbruha druge svetovne vojne prebrodilo.

1939

Finančno sanirano; proizvodnja in prodaja sta lahko zopet normalno potekali.

1945

Ob umiku okupatorjevih in kvizlinških enot je bila tovarna povsem izropana. Ko je zmanjkalo izdelkov in materiala, so pričeli odnašati celo strojna jermena, čolničke in druge dele šivalnih in ostalih strojev, vendar je po zaslugi delovnega kolektiva koncem junija tovarna pričela zopet z obratovanjem.

1947

Podjetju se je pripojila tovarna čevljev TRIO iz Tržiča, ki je še naprej izdelovala žensko obutve v svojih prostorih.

1948

Izvršena je bila pripojitev cvekarne.

1950

Delavci so prevzeli podjetje v svoje upravljanje. Dne 5. oktobra je bil izvoljen 45 članski delavski svet, 18. oktobra pa je bila tovarna slovesno izročena delavcem v upravljanje s simbolično predajo ključev.

1952

Obrat Trio se je preselil s strojnimi parkom in inventarjem v prostore matičnega podjetja.

1954

Tovarni je bil vrnjen prvotni naziv »PEKO«.

Izvršena je bila pripojitev čevlarskega podjetja »LJU-BELJ«, iz Tržiča.

1955

Prvič smo prodali obutev na inozemski trg in sicer na Poljsko 25 tisoč parov moških čevljev.

1956

V bivšem gospodarskem posloplju je bil organiziran specializirani obrat za izdelavo californija obutve, v obratu Trio pa specializirana delavnica za otroško fleks obutev.

1957

V prostorih TRIO je bil ustanovljen trenažni center (industrijska čevlarska šola).

1958

Uveden je bil obračun proizvodnje po stroškovnih mestih (delovnih enotah), kar omogoča še danes temeljito spremljanje proizvodnih stroškov po posameznih artiklih in delitev osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela.

1960

Zaključena je bila rekonstrukcija podjetja v okviru katere je bil dograjen trinadstropni objekt v skupni etažni površini 5374 kv. metrov in nabavljenih preko 220 novih strojev s samostojnim pogonom. S tem je bila omogočena razširitev in specializacija proizvodnje. V starem obratu (iz leta 1925) so bile organizirane izdelovalnice zgornjih delov, v novem pa sekalnica in specializirani montažni oddelki.

1961

Nabavljen je bil dvovalčnik za pripravo gumarskih zmesi, ki jih je podjetje rabilo pri izdelavi vulkanizirane obutve.

1964

Na tovarniškem vrtu je bil dograjen prostor za gumarno v skupni površini 1104 kv. metrov. Nabavljen je bil nov dvovalčnik in gumarske stiskalnice, s katerimi smo pričeli izdelovati gumi-jaste podplate.

1966

Odkupljeno je bilo postajno posloplje s kurilnico in zemljiščem.

1968

Naročena je bila oprema za elektronsko obdelavo podatkov. Odkupljen je bil del Koširjeve hiše, to je del, ki ga je uporabljala »Zelenica« za svoj gostinski obrat. Prostori so bili preurejeni za ambulanto, trgovino čevljev, telefonsko centralo, učilnico in vratarnico.

Obratovanje v cvekarni je bilo ustavljeno, ker je postal obrat zaradi pomanjkanja naročil nerentabilen. V novem »Triu« v Bračičevi ulici je bil organiziran specializirani obrat za izdelavo nožnikov za PEKO in za druge. Z njimi je bila sklenjena pogodba o poslovno tehničnem sodelovanju in odobrena udeležba v poslovnih sredstvih v višini 500 tisoč din.

Tovarni usnja RUNO je bila odobrena udeležba v poslovnih sredstvih v višini 1 milijon dinarjev.

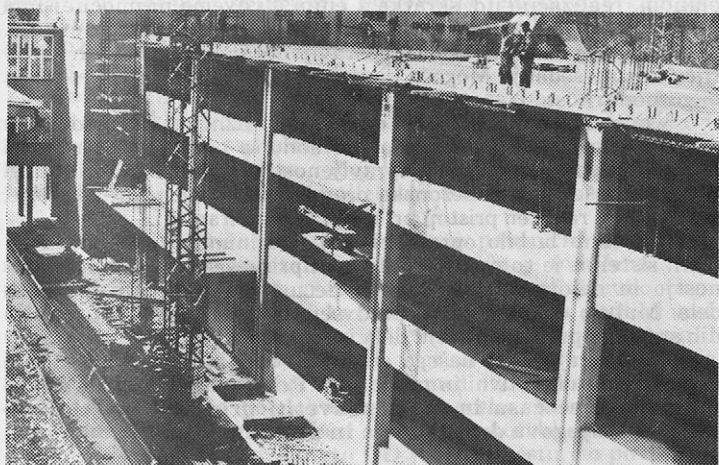
1970

Zaradi izrednih težav pri nabavi plastičnih pet so bili nabavljeni prvi stroji za predelavo plastičnih mas, s katerimi smo pričeli plastične pete izdelovati sami.

S 1. junijem se je podjetju pripojila »Čevlarska delavnica« Tržič. V iskanju izboljšanja pogojev za izvoz obutve na zahodne trge je delavski svet odobril navezavo stikov s firmo »Afis«, Pirmasens Zahodna Nemčija. V družbenem kapitalu je naše podjetje udeleženo z 49 %. Preko nje gre danes 95 % vsega zahodnega izvoza »Peko« in njegovih kooperantov.

V Trbovljah je bil organiziran obrat za izdelavo zgornjih delov, za kar je občina odstopila podjetju novo pritlično stavbo z

PREGLED • NAŠIH PETINSEDEMDESET LET • NAŠIH

Gradnja petetažne stavbe leta 1972.

zemljiščem, ki omogoča povečanje na najmanj dvojno sedanjo kapaciteto.

1971

S 1. oktobrom je bila izvršena pripojitev Tovarne usnja »RUNO«, kjer smo organizirali izdelavo skyvars ovčje podloge. Pričeli smo z adaptacijo in pripravo prostorov za izdelavo poliuretanskih podplatov in drugih PU izdelkov.

Odprodan je bil obrat »cvekarna«.

1972

Dograjena je bila štirinadstropna stavba v skupni etažni izmeri 7.000 kv. metrov. V njej so našli prostore skladišče surovin in pomožnih materialov s sprejemnim oddelkom, skladišče izdelkov z ekspeditom in fakturnim oddelkom, obsežna, sodobno urejena šivalnica in upravne službe.

Ustanovljena je bila posebna delovna enota za pripravo in predelavo poliuretanskih pen, ki je pričela s proizvodnjo PU podplatov v povsem na novo urejenih prostorih obrata »RUNO«.

1973

Obnovljeno je bilo elektro stikališče, kar omogoča nemoteno oskrbo z električno energijo za sedanje in perspektivne potrebe. Naročen je bil nov elektroagregat na mazutni pogon, ki garantira nemoteno obratovanje v primerih redukcije električnega toka. Zaradi nerentabilne izdelave in premalih potreb je bil ukinjen oddelek izdelave skyvars podloge in odprodana strojna oprema. Na željo »TRIA« je bil sprejet sklep, da se naša udeležba v znesku 1.380.236,— din spremeni v kredit s štiriletno odplačilno dobo in 11 % obrestmi s tem da prva anuiteta zapade 1. 7. 1975. »Limki« Prijepolje je bil odobren investicijski kredit v znesku 500.000,— din.

Ustanovljenih je bilo pet temeljnih organizacij združenega dela (Obutev, Gumoplast, Poliuretan, Trbovlje, Mreža) in samoupravna skupnost skupnih služb. Dosedanje skupno premoženje se je razdelilo po bilančnem stanju z dne 31. 12. 1973.

Sprejet je bil tudi samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo »PEKO«.

1974

Potrjen je bil program razvoja »Plastika« in nabava nove opreme. Poleg plastičnih pet za nas in za druge izdelujemo tudi telefonska ohišja za »Iskro«.

V Trbovljah je bila ustanovljena skupaj z »Iskro« obratna ambulanta.

1975

Prevzeli smo garancijo za izgradnjo nove tovarne »Budučnost«, v Ludbregu in odobrili sofinanciranje v znesku 18 milijonov 500.000,00 dinarjev za obratna sredstva.

Odobrena je bila gradnja nove barvarne za gumarske izdelke v izmeri 365 kv. metrov.

Z Ljubljansko banko, Trbovlje smo podpisali pogodbo o prevzemu po občini še neodplačanega kredita za poslovno zgradbo TOZD, Trbovlje, v znesku 557.207,— din s čimer smo lahko uredili imovinsko pravne odnose, glede zgradbe in zemljišča v Trbovljah. Prevzeli smo sofinanciranje slovenskega plinova in odobrili v ta namen znesek 150.000,— din, s čimer je zagotovljena položitev glavnega voda do Tržiča.

1976

Prevzeli smo investitorstvo za komunalno ureditev nove industrijske cone na Loki in sklenili s Projektivnim podjetjem Kranj pogodbo za izdelavo idejnih načrtov za 245.185,— din, od česar odpade na nas 50,4 %.

Odkupili smo hišo »Romih« z namenom da se preuredi v stanovanja za samske delavce.

Na zborih od 10. do 12. novembra je bila v obravnavi analiza stanja »Budučnosti« in sprejeta odločitev, da se s 1. januarjem 1977 sprejme kot samostojni TOZD v DO Peko.

Zgrajene so bile nove garaže v skupni izmeri 224 kv. metrov.

1977

Delovni organizaciji »Trio« je bil odobren znesek 3 milijone din v svrhu združitve sredstev za dovršitev nove proizvodne hale. Ustanovljeni so bili novi TOZD (Mreža, Orodjarna, Komerciala) s tem, da se premoženje ugotovi po bilančnem stanju 31. 12. 1977. Z »Ivančico« Ivanec, ki od leta 1974 izdeluje za nas zgornje dele, je bil podpisan sporazum o povezavi v skupnost združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje.

Z namenom, da se dosedanja upravni prostori sprostijo za razvojne in proizvodne namene, je bila odobrena gradnja nove upravne stavbe, v katere se preseli tudi menza, in uredi prostore za zaklonišče.

1978

Odkupljen je bil preostali del »KOŠIRJEVE HIŠE«, ki bo preurejen za razširitev ambulante in druge poslovne prostore. Dograjena je bila upravna zgradba, v kateri so našli svoje prostore poleg delavcev skupnih služb tudi tovarniška menza in zaklonišče v skupni etažni izmeri 3925 kv. metrov.

Na Deteljici je bila zgrajena in sodobno urejena tovarniška trgovina v skupni izmeri 1364 kv. metrov.

Janko Rozman

SPREMEMBE V PROIZVODNJI OBUTVE

V proizvodnji TOZD OBUTEV so začeli z veliko selitvijo proizvodnih strojev in naprav.

Šivalnica 511 že obratuje v prostorih bivše modelirnice. Sprostili so se prostori v šivalnici 512. Linija I. se bo premaknila na levo, gledano z vhoda (prostor šivalnice 511) linije II. in III. pa se bodo razmaknile in prostorsko sprostile. V šivalnico 512 se preseli tudi grupa oblačenja peta iz sekalnice. Prav tako se bodo preselile grupe žigosanje steljk, tanjšanje kopic in sekanje tekstila iz sekalnice v prirezovalnico 512.

Grupa kosmatenja, lepljenja in kontrola profilnih podplatov se iz sekalnice premešča v oddelek reklamacij, reklamacije pa se selijo v kuhinjo bivše menze. Iz kleti pod sekalnico pa se v sekalnico preseli grupa oblačenja notranjnikov in lepljenja opetnic.

Grupa kosmatenja profilnih podplatov se iz sekalnice preseli v klet (sedanji prostor oblačenja notranjnikov).

V sekalnici se predvideva ureditev navlažilnih naprav.

Vse preselitve in preureditve so predvidene do konca leta.

ČESTITKA

Glavni direktor firme EXQUISIT iz Leipziga je poslal ob 75-letnici našega podjetja naslednjo čestitko:

Čenjeni tovariši!

Ob 75-letnici vašega podjetja, ki ste jo praznovali v tem letu, vam priskrbeno čestitam. Naše čestitke k temu jubileju povezujem z najboljšimi željami za nadaljnje uspešno delo vašega kolektiva in za poglobitev našega medsebojnega sodelovanja, ki se je v zadnjih letih na osnovi pogodb, sklenjenih med vladami obeh držav, dobro razvilo.

Prosim, prenesite delavcem vašega podjetja priskrbeno pozdrave in najboljše želje za osebno zadovoljstvo in uspešno ustvarjanje pri nadaljnjem razvoju vašega podjetja.

dr. Schneider
gen. dir. Firme Exquisit
Leipzig DDR

NAGRAJEVANJE PO DELU IN REZULTATI DELA

V primerjavi z nekaterimi zelo visoko ocenjenimi sistemi nagrajevanja kot so v Marlesu, Jugotekstilu, Novolesu, Inštitutu Jožef Štefan itd. je naš sistem delitve osebnih dohodkov prav gotovo med boljšimi, predvsem iz dveh razlogov:

1. je enostaven
2. je v celoti povezan z rastjo dohodka

To pa praktično pomeni, da zaradi enostavnosti delavec sam lahko izračuna svoj osebni dohodek ne samo mesečno, ampak vsak dan in da se odločamo za dokončen obračun osebnih dohodkov šele potem, ko so nam znani poslovni rezultati (tretja delitev). Tudi vpliv stroškov po delovnih enotah na višino osebnih dohodkov in povezanosti sektorjev z višino doseženih izdelavnih dohodkov proizvodnih delovnih enot vzpodbuja k večjemu varčevanju in boljši pripravi dela. Kljub naštetim pozitivnim elementom pa je gotovo, da je moč tudi v našem sistemu še marsikaj izboljšati in dograditi.

Tako bi bilo vredno razmisliti o uvedbi kriterija kakovosti v normi, kar bi praktično pomenilo, da bi bila poleg količine nagrajena tudi kakovost izdelave. Če bi na primer pri navlačenju konic bile dosežene norme 120 in bi bilo pri tem samo 50 % predvidenih slabih parov, potem bi se norma pozitivno kongirala na 130 oziroma ob preseganju normativa ustrezno zmanjšala. Pri oce-

njevanju režijskih delavcev bi bilo potrebno posebej nagrajevati kreativnost, ki se da posredno meriti z dohodkom, operativnim planom, realizacijo itd. skratka z enim ali dvema najmočnejšima kazalcema. S tem bi delno nadomestili subjektivno ocenjevanje, delno pa bi ga morali v smeri postavljanja bolj objektivnih kriterijev kot so sedanji. Mogoče bi zadostovale že količine, kakovost in gospodarnost.

Vse delavce, ki občasno opravljajo različna druga dela in znajo več različnih del, bi bilo potrebno še posebej nagraditi za njihovo usposobljenost in pripravljenost zamenjave del in nalog. S tem bi reševali tudi sezone premike zahtevnosti proizvodnje, ki povzročajo različen pristop pri njeni organiziranosti.

Potrebno bi bilo opredeliti, kaj je minimalno delo (v sedanjem sistemu je to predvsem delovni prispevek pomnožen s stalnostjo in delovno dobo), kar pa ne ustreza definiciji minulega dela. Minulo delo naj bi bil predvsem dohodek iz naslova vloženih sredstev pri združevanju dela in sredstev.

Pri dograjevanju našega sistema bomo morali biti elastični in predvsem objektivni in preudarni. **Poudariti pa velja, da bo potrebno več časa in moči posvetiti pridobivanju dohodka, pa bo njegova delitev lažja in pravičnejša.**

Božidar Meglič

OSEBNA VARSTVENA SREDSTVA

KAKO V PRIHODNJEM LETU DO OSEBNIH VARSTVENIH SREDSTEV

Odbor za varstvo pri delu je na letošnjih sejah potrdil dva predloga glede novega načina izdajanja osebnih zaščitnih sredstev. Prva sprememba je pri izdajanju delovnih halj. Te bodo v letu 1979 dobili vsi delavci, ki delajo v neposredni proizvodnji brezplačno. Druga novost je izdajanje ortopedskih čevljev. Delavke, ki pri delu ves čas stojijo, bodo lahko kupile čevlje po polovični ceni. Prednost teh čevljev je v bolj zdravi hoji. Pravilno oblikovan podplat zmanjšuje utrujanje nog in zmanjšuje možnost nastajanja krčnih žil.

Čeprav nas do novega leta loči še več kot mesec, si ob tej priliki pogledajmo novost pri načinu izdajanja osebnih za-

ščitnih sredstev. Doslej je bilo nekaj dobavnice izdanih v referatu za varstvo pri delu, nekateri pa so nabavljali zaščitna sredstva direktno v skladišču. Prave evidence pri tem večirnem izdajanju ni bilo in zato so prišle s strani nabavne službe pritožbe, da se istemu delavcu izdajajo tudi dvojne količine osebnih zaščitnih sredstev. V prihodnjem letu bomo uvedli enotno nabavo in sicer:

- Vse dobavnice se izdajajo v službi za varstvo pri delu, kjer se bo vodila točna evidenca o izdanih varstvenih sredstvih.

- Delovna enota bo dobila vsa osebna varstvena sredstva istočasno. To nam prihrani čas za večkratno izdajanje dobavnic, za vodenje evidence in za samonabavljanje zaščitnih sredstev. Pri tem je treba poudariti, da stroški za sredstva ne vplivajo direktno na delovno enoto, in s tem odpade strah za izgubo točke v mesecu, ko se bodo nabavljala.
- Dodatno se bodo izdajale le dobavnice za novozaposlene delavce in za posebne primere, ko se zaščitno sredstvo iz kakršnegakoli vzroka popolnoma uniči.

- Brez dobavnice se bodo lahko nabavljala osebna varstvena sredstva le, kadar delavec plača polno ceno.

- Z vodji oddelkov bomo uredili način izdajanja varstvenih sredstev, ki imajo značaj potrošnega materiala in se nabavljajo tedensko ali mesečno.

Osebna varstvena sredstva se bodo izdajala izključno po tabeli II. pravilnika o varstvu pri delu in sprememb, ki so jih in jih bodo potrdili pristojni samoupravni organi.

Ob tej priliki moram opozoriti, da za vsi tovarno istočasno ni možno nabaviti vseh potrebnih varstvenih sredstev.

En oddelek bo na vrsti prvi in eden zadnji. Zato prosim vse za strpnost pri vrstem redu. Planirano je, da bodo dobili vsi delavci osebna varstvena sredstva v prvi četrtini leta. Če-

prav v prvem letu izdajanja na opisani način pričakujemo kake neplanirane težave, bo novost dobrodošla za delavce in za službe, ki so pristojne za preskrbo omenjenih sredstev.

PROBLEMSKA KONFERENCA

V Trbovljah je bila, dne 18. 10. 1978 problemska konferenca na temo Delavka v združenem delu, katere so se udeležile delavke TOZD PEKO, Iskre – tovarne polprevodnikov in Mehanike.

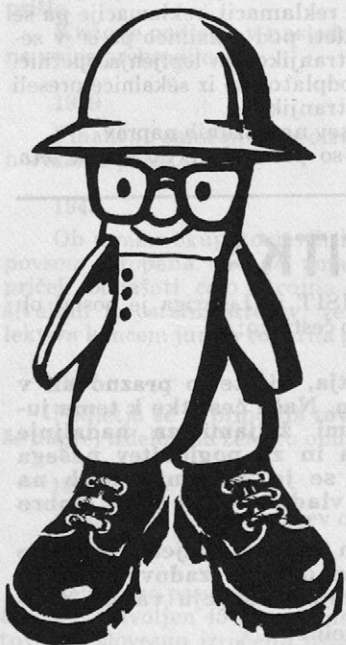
Delavke omenjenih delovnih organizacij so na tej konferenci obravnavale svoje probleme. Teh je bilo veliko, največji pa so: izobraževanje, varstvo otrok, stanovanjska politika in zdravstvene usluge.

V vseh treh tovarnah so zaposlene pretežno ženske, v večini nekvalificirane in polkvalificirane. Glavni vzrok slabega odziva za izobraževanje ob delu pa je sistem nagrajevanja in varstvo otrok. Opravljenih je bilo več anket glede varstva. Iz njih je bilo razvidno, da skoraj petina mater nima zagotovljenega varstva. Vse si pa želijo varstveno ustanovo v bližini delovnega mesta. Zavedamo pa se, da vsem zahtevam ni mogoče ugoditi. Kljub temu pa moramo storiti korak naprej in zagotoviti varstvo še za otroke, ki ga sedaj nimajo, v okviru obstoječih ustanov ali pa celo z novo gradnjo. Zagotoviti pa bi bilo potrebno tudi posebno obliko otroškega varstva v času od 16. do 20. ure, ko je največ sestankov. S tem pa bi v marsičem omogočili materi družbenopolitično uveljavitev kot samoupravljalke, obenem pa razbremenili očeta, ki je tudi samoupravljalce.

V Trbovljah so velik problem tudi stanovanja, ki jih je še vedno premalo, pa tudi kv. meter je med najdražjimi v Sloveniji. Delovne organizacije dobijo letno na razpolago 1 do 3 stanovanja, prosilcev pa je ca. 40 ali celo več. Nekaj problemov je bilo rešenih s sofinanciranjem delovnih organizacij, kjer sta zaposlena zakonca. S tega vidika je bil poslan predlog na Stanovanjsko skupnost Trbovlje, da se poveča število stanovanj in poceni gradnja.

Delavke so na tej konferenci izrazile željo, da si želijo stalnega zdravnika in po možnosti še ginekologa. Ko je bila obratna ambulanta zgrajena, je bil stalni zdravnik objavljen, vendar ima tudi zdravstveni dom Zasavje Trbovlje velike probleme, saj mu primanjkuje ca. 9 zdravnikov splošne medicine. Zato se zdravniki večkrat menjavajo, ker opravljajo delo v naši ambulanti po svojem rednem delovnem času. To so bili bistveni problemi, s katerimi smo obvestili vodilne organe za posamezna področja. Konferenca je bila sicer zelo dobrodošla, vprašanje pa je, če se bodo predlogi, problemi in želje vsaj delno uresničile, ker bi le tako lahko omogočili delavki še večjo aktivnost v samoupravljanju. Poudarimo, da žensko delavsko samoupravljanje ne sme nazadovati, ampak moramo samoupravljanje žensk pospešiti.

Danica Dornik

Kvizko varnosti

KAZALCI USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Od službe družbenega knjigovodstva smo dobili pregled primerjalnih kazalcev uspešnosti poslovanja temeljnih organizacij v okviru enake dejavnosti, izračunanih na podlagi podatkov iz predloženega polletnega obračuna.

Pri izračunu vseh kazalcev tako po zakonu o združenem delu, kot pri kazalcih predpisanih od Zveznega izvršnega sveta, je upoštevano število zaposlenih na podlagi vkalkuliranih delovnih ur. Zato se kazalci, ki so računani na delavca, razlikujejo od tistih, ki so bili objavljeni ob polletnem obračunu.

V tabeli so prikazani za primerjavo povprečni kazalci posameznih grupacij in kazalci naše TOZD, ki je uvrščena v navedeno grupo. Pri vsaki grupi je navedeno tudi število organizacij, ki sestavljajo grupo, kar omogoča, da se na podlagi vrstnega reda po tabeli »mesto v grupi« lahko oceni uspešnost naših posameznih temeljnih organizacij, v grupi v katero je uvrščena. Tako je na primer TOZD Obutev izmed 126 organizacij enake dejavnosti uvrščena po dohodku na zaposlenega na 21. mesto, glede akumulacije v primerjavi s poprečno porabljenimi sredstvi na 46. mestu, po čistem — neto OD je na 8. mestu, po povprečno porabljenih sredstvih na delavca pa na 73. mestu. V isti grupi kot TOZD Obutev je TOZD Budućnost.

Vse ostale naše TOZD pa so uvrščene v druge podskupine organizacij enake dejavnosti.

Kazalci uspešnosti izračunani iz devetmesečnih podatkov pa bodo podani prihodnjic.

Nataša Meglič

Tovarišica Milka Planinc je z zanimanjem spremljala proizvodni proces.

KAZALCI USPEŠNOSTI PO ZZZ

		Dohodek na delavca	Dohodek v primerjavi s povp. upor. sr.	Čisti dohodek na delavca	Akumulacija v primerjavi s dohodkom	Akumulacija v primerjavi s čistim doh.	Akumulacija v primerjavi s sred.	OD in sr. za skupno porabo na delavca	Čisti OD na delavca
		din	%	din	%	%	%	din	din
A PROIZVODNJA OBUTVE, št.organiz. v grupi: 126									
Poprečje grupacije									
1977	39782	30,0	34340	12,8	14,8	3,8	5000	3308	
1978	50457	28,3	40228	10,5	13,1	2,9	5926	3778	
Ind.	127	94	117	82	89	76	119	114	
TOZD OBUTEV									
1977	64010	161,1	50007	15,0	19,3	24,2	6725	4159	
1978	68217	51,1	53774	8,8	11,2	4,5	7953	5078	
Ind.	107	32	108	59	58	19	118	122	
TOZD BUDUČNOST									
1977	43161	36,6	38580	14,5	16,3	5,3	5380	3105	
1978	54650	40,5	44177	9,8	12,2	4,0	6462	3452	
Ind.	127	111	115	68	75	75	120	111	
B PROIZVODNJA KOŽ IN OBUTVE: 114									
Poprečje grupacije									
1977	61869	62,3	53383	7,7	8,9	4,8	4265	2779	
1978	76920	58,0	66623	9,1	10,5	5,2	5106	3279	
Ind.	124	93	125	118	118	108	120	118	
TOZD TRBOVLJE									
1977	70742	248,3	66851	3,3	3,5	8,3	5371	3284	
1978	91229	256,3	84763	11,4	12,2	29,2	6196	3589	
Ind.	129	103	127	345	349	352	115	109	
C OSTALA PREDELAVA PL. MAS: 117									
Poprečje grupacije									
1977	58543	17,0	44752	18,0	23,6	3,0	6148	3924	
1978	78214	20,4	53874	14,8	21,6	3,0	7529	4510	
Ind.	134	120	120	82	92	100	122	115	
TOZD FUR									
1977	73884	175,3	48738	8,5	12,9	14,9	7072	3936	
1978	110867	53,2	84576	24,4	32,0	13,0	9572	5306	
Ind.	150	30	174	287	248	87	135	135	
Č OSTALA PREDELAVA KAVČUKA: 48									
Poprečje grupacije									
1977	49557	23,6	40599	11,8	14,5	2,8	5879	3884	
1978	68164	29,4	48742	11,6	16,2	3,4	6857	4354	
Ind.	138	125	120	98	112	121	117	112	
TOZD BUMOPLAST									
1977	59356	69,9	44632	4,0	5,4	2,8	7035	4200	
1978	97675	40,5	74516	19,7	25,9	8,0	9201	5367	
Ind.	165	58	167	493	480	286	131	128	
D PROIZVODNJA ORODIJ:									
Poprečje grupacij									
1977	59883	24,9	47614	12,7	16,0	3,1	6967	4529	
1978	83649	28,6	60546	13,1	18,1	3,7	8488	5346	
Ind.	140	115	127	103	113	119	122	118	
TOZD ORODJARNA									
1977	92314	125,4	73334	18,8	23,7	23,6	9321	5250	
Ind.	-	-	-	-	-	-	-	-	
E TRG. NA VEL. SUROVIN KOŽ: 22									
Poprečje grupacije									
1977	117280	16,6	85988	24,3	33,0	4,0	9564	5806	
1978	122803	11,7	83944	21,1	30,9	2,4	9657	5439	
Ind.	105	70	98	87	93	60	101	94	
TOZD Komerciala:									
1977	-	-	-	-	-	-	-	-	
1978	164574	5,6	93706	17,6	30,9	0,9	10781	5333	
Ind.	-	-	-	-	-	-	-	-	
F TRG. NA MALO KOŽ IN GUME: 32									
Poprečje grupacije									
1977	58366	11,9	45688	12,7	16,3	1,5	6445	4304	
1978	69489	13,3	52084	11,6	15,5	1,5	7500	4853	
Ind.	119	112	114	91	95	100	116	113	
TOZD MREŽA									
1977	76715	11,1	59720	14,6	18,8	1,6	8076	5277	
1978	89499	11,3	61508	7,6	11,1	0,8	9111	5721	
Ind.	117	102	103	52	59	50	113	108	

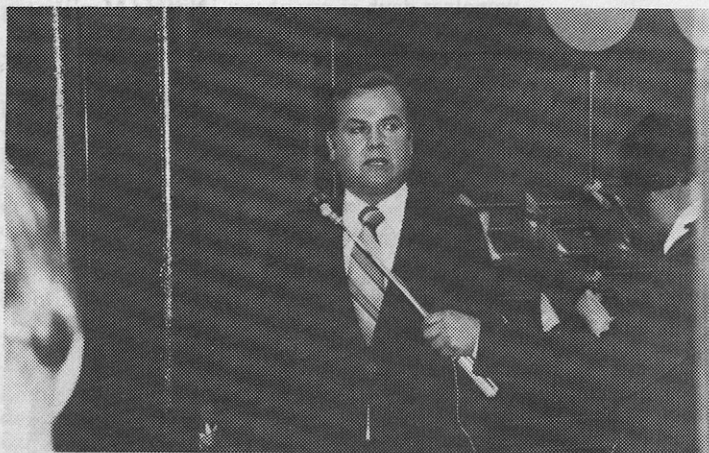
KAZALCI PO ODLOKU ZIS

MESTO V GRUPI

Izplačanje iz OD na delavca		Izplačanje iz dohodka na delavca		Akum. iz am. v primerjavi s porabl. sr.	Povprečno po- rabljena sr. na delavca	Celotni prih. v primerjavi s por. sred.	Celotni prih. v primerjavi s popr.pov.obr.sr.	Izguba na delavca	Dohodek v prim. s plan.doh.	OD v primer. s plan	Dohodek na delavca	Akumulacija na vložena sr.	Čisti OD na delavca	Sredstva na delavca
din	din	%	din	%	%	%	%	%	%	%				
1276	4968	5,5	132168	138,6	1,4	777	105,0	104,4						
1514	6421	4,0	177916	146,1	1,1	632	104,4	98,5						
119	129	73	135	105	79	82	99	94						
1698	5649	39,2	39730	135,2	7,0	-	109,9	102,2						
1896	3488	6,4	133441	132,2	2,1	-	101,5	112,4			21	46	8	73
112	62	16	336	98	30	-	92	110						
1186	4581	7,1	117739	145,0	3,2	-	90,1	82,3						
1467	7491	5,8	134808	156,8	2,1	-	103,1	107,0			52	51	77	67
124	164	82	114	108	66	-	114	130						
1071	8617	9,0	99288	134,4	5,5	2596	91,3	104,9						
1269	10275	8,3	132538	136,2	3,9	1670	101,2	106,5						
123	119	92	133	101	71	64	111	102						
1302	3890	32,1	28486	151,5	-	-	97,7	96,8			39	4	43	110
1159	6465	48,4	35588	150,5	-	-	124,8	108,3						
89	166	151	125	99	-	-	128	112						
1531	10808	5,8	342952	133,9	1,0	3190	99,6	103,4						
1866	15046	5,6	382449	138,9	1,3	4026	95,0	98,7						
122	139	97	112	104	130	126	95	95						
1618	9924	82,0	42146	121,0	11,5	-	104,7	125,6						
1983	14103	19,3	208211	130,9	2,4	-	129,8	115,1			29	8	28	94
123	142	24	494	108	21	-	124	92						
1434	7022	5,1	209513	143,6	1,1	571	107,7	105,8						
1659	10304	5,6	231259	146,2	1,6	379	113,1	104,6						
116	147	110	110	102	145	66	105	99						
1736	8097	37,0	84799	144,1	9,3	-	90,2	116,9			12	13	8	19
2007	11035	12,8	241077	183,4	1,6	-	126,7	115,8						
116	136	35	284	127	17	-	140	99						
1699	8960	5,7	240013	172,2	1,0	2045	96,3	95,3						
2080	13978	6,4	291503	192,5	1,0	1368	98,4	91,6						
122	156	112	121	112	100	67	102	96						
1829	6527	29,4	73566	236,2	2,4	-	81,9	77,2			50	3	69	123
-	-	-	-	-	-	-	-	-						
2159	27758	4,7	705102	107,8	2,6	-	116,6	109,1						
2349	32194	2,9	1044344	108,0	1,8	-	117,2	105,6						
109	116	62	148	100	69	-	101	97						
-	-	-	-	-	-	-	-	-						
2027	55212	1,1	2908957	105,7	1,1	-	89,8	101,9			5	19	15	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-						
1541	9823	2,3	487147	112,6	1,1	-	97,6	101,7						
1812	12477	2,0	520981	114,5	1,2	-	96,6	103,0						
118	127	87	107	102	109	-	99	101						
2009	11198	2,7	690733	109,8	1,5	-	99,1	100,1			7	21	5	7
2214	15707	1,8	786422	117,5	0,9	-	81,6	97,6						
110	140	67	114	107	60	-	82	98						

Reko

POMEMBNO POVEČANJE PRODAJNIH

Direktor Janez Bedina na otvoritvi »Deteljice«.

V jubilejnem letu smo lahko ponosni tudi na pomembne uspehe, ki smo jih in jih še bomo dosegli pri razširitvi prodajnih površin v naši trgovski mreži. To je rezultat prizadevanja celotnega kolektiva naše delovne organizacije, ki načrtno združuje sredstva za razširitev prodajnih površin. S tem skrbi za boljši jutri, saj je prodaja preko lastne prodajne organizacije najsigurnejša in najrentabilnejša.

Se posebno pa smo lahko ponosni, da smo v jubilejnem letu pri ureditvi in razširitvi prodajnih površin največ naredili prav v Trzinu. Še včeraj se je marsikdo vprašal zakaj v Trzinu dve trgovini? Ali bo naložba rentabilna? Zakaj preureditev trgovine v centru mesta? Morda si ta vprašanja še postavljamo. Zato je prav, da spregovorimo nekaj besed o tem, in da poizkušamo odgovoriti na ta vprašanja. Osnovni vzrok za razširitev prodajnih površin je bila vsekakor daleč premajhna tovarniška trgovina, ki pa je zaradi dobre založenosti, zanimivih cen in dobre postrežbe vabila obiskovalce iz cele Slovenije, prav tako pa iz sosednje Avstrije. Vedeli smo, da zaradi nemogočih prodajnih pogojev na tak način ne moremo več poslovati, zato smo se dalj časa trudili, da za trgovino dobimo boljšo lokacijo, ki bo omogočila večje prodajne površine in večje poslovne prostore. To je bilo možno le v Bistrici. S pomočjo in razumevanjem vodstva občinske skupščine, izvršnega sveta in političnih organizacij je nastal tržni center, ki smo ga poimenovali Deteljica. Poleg nas bodo v tem centru dobili mesto tudi Zlit, BPT, Ljubljanska banka, Zelenica, čistilnica, cvetličarna, mesnica in frizer.

Ker je večina bralcev Čevljarja trgovino že obiskala, ne bom navajal kaj v njej prodajamo. Želel pa bi povedati, da je obisk prodajalne dokazal, da so bila naša prizadevanja in predvidevanja pravilna in da je bila investicija upravičena. Lahko bi celo rekli, da nismo pričakovali takega uspeha in nas zato že v začetku spremlja problem premajhnega števila prodajalcev. Sedaj jih postopno povečujemo, da bi izboljšali postrežbo. Z ozirom na dovolj velike prodajne in skladiščne prostore pa o tej

trgovini še nismo rekli zadnje besede. Zato lahko ob povečanju osebja pričakujemo še boljše rezultate, ki pa so že v začetku, ob izjemnih naporih osebja res odlični.

Trgovina v centru mesta na Trgu Svobode ima odlično lego, zato bi jo bilo škoda opustiti. Ker pa ob tako veliki trgovini v Bistrici ne bi uspevala, smo se odločili, da trgovini damo drugo vsebino, ki naj dopolnjuje program bistriški trgovini. Trgovina prodaja vzorce to je unikate, pričela pa bo tudi s prodajo ekstremnih velikostnih števil (ženske 42–44 in moške 44–48) ki se v rednih trgovinah ne dobijo. S takim programom smo prepričani, da bomo po rekonstrukciji ceste vpadnice privabili ob

Kolektiv »Deteljice« ob otvoritvi trgovine

Detalj z otvoritve »Deteljice«.

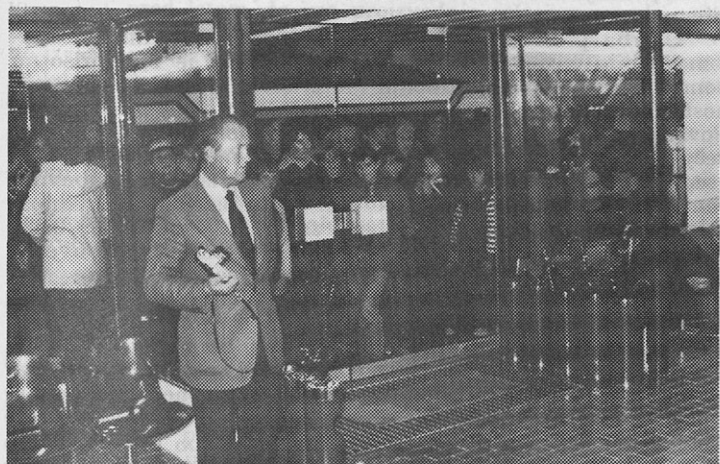

Tržič je dobil novo veliko, moderno trgovino.

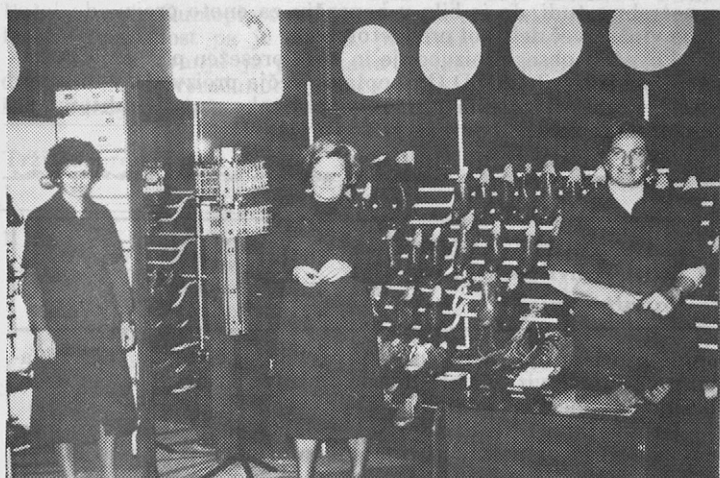
POVRŠIN V TRGOVSKI MREŽI

Peke

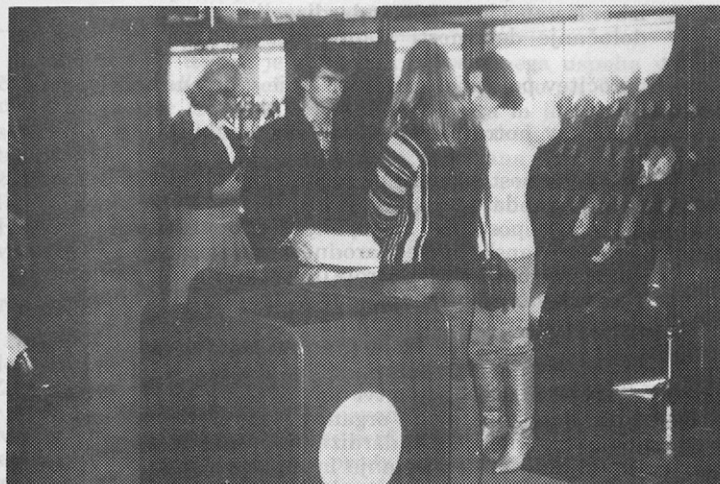
Peke

Trgovina je imela že prvi dan veliko obiskovalcev.

Kolektiv tržiškega butika: Majda, Marica in Tončka.

Smiljan streže najrajši takim, ki imajo prikupno in pravšnjo nogo.

primerni reklami številne obiskovalce v staro mestno jedro. Trgovina in pročelje hiše sta urejena. Upamo, da nam bodo sledili tudi drugi, in da bo center prijetneje urejen, saj le pod takimi pogoji lahko pričakujemo oživetev mestnega centra.

Poleg omenjenih dveh investicij smo imeli v trgovski mreži še obsežnejšo rekonstrukcijo in razširitev poslovalnice v Celju v Prešernovi ulici, katero smo prijetno obnovili in ob premičnih stopnicah razširili prodajo tudi v prvo nadstropje. Prav tako smo renovirali poslovalnico v Slovenj Gradcu.

Nove poslovalnice pa smo odprli še na sami bolgarski merji v Dimitrogradu, na jugu Srbije v Prijepolju, prav tako pa je bila odprta druga poslovalnica v Ludbregu za prodajo obutve v B kvaliteti.

S tem pa za letošnje leto še ni konec z našo investicijsko dejavnostjo. Do konca leta sta predvideni še dve otvoritvi prodajaln. Še v tem mesecu bo v metropoli Kosova v Prištini odprta v novem tržnem centru naša prodajalna. V mesecu decembru pa bo končana poslovalnica v Velenju.

Da smo lahko dosegli tako pomembne uspehe pri razširitvi prodajnih kapacitet in le-te v zelo kratkem času usposobili za obratovanje moram omeniti, da je bilo to možno le ob velikem prizadevanju posebno delavcev v našem biroju in mizarski delavnici, kakor tudi naših stalnih kooperantov Tehno-Beograd in Obrtnega podjetja, pri Deteljici pa SGP Tržič.

Kljub temu, da vse letošnje investicije še niso zaključene, se že intenzivno pripravljamo na nove, ki jih planiramo za naslednje leto. Upajmo, da bo zato prihodnje leto prav tako uspešno kot letošnje.

Jazbec Milan

STANDARDIZACIJA V OZD

Izvillečki s posvetovanja »Standardizacija 78« v Beogradu

Novi zakon o standardizaciji in novi zakon o merskih enotah in merilih nalagata organizacijam združenega dela vrsto novih nalog, ki naj pripomorejo k boljši kakovosti izdelkov in k večji urejenosti v poslovanju in s tem tudi k uspešnejšemu vključevanju gospodarstva Jugoslavije v mednarodno delitev dela.

Sedanja neurejenost in nesistematičnost sta v mnogih OZD vzrok prevelikemu asortimanu materialnih postavk in znatni izgubi delovnega časa z iskanjem in razčiščevanjem neurejenih podatkov v tehnični in komercialni dokumentaciji ter v materialnem in administrativnem poslovanju. Končno tudi neenotnost vizualnih komunikacij prav gotovo neugodno vpliva na predstavitev firme na tržišču, zlasti še ob močni konkurenci.

SMOTRI UVAJANJA STANDARDIZACIJE

Standardizacija v organizacijah združenega dela mora postati sestavni del inovacijskega procesa, hkrati pa mora biti tudi pobudnik za optimalizacijo in racionalizacijo na mnogih področjih.

V tem smislu so smotri standardizacije v OZD naslednji:

Optimalizacija proizvodov (zagotavljanje kakovosti proizvodov, zniževanje cene proizvodov in racionalizacija servisiranja proizvodov).

Optimalizacija proizvodnje (zniževanje stroškov proizvodnje, povečanje izkoriščenosti kapacitet in olajšanje priučevanja delavcev).

Optimalizacija opreme (zamenljivost proizvodnih kapacitet, zmanjšanje asortimana rezervnih delov, znižanje stroškov vzdrževanja opreme).

Racionalizacija manipulacije z materialom (prilagajanje kapacitet skladišč, izkoriščanje razpoložljivega prostora, zniževanje stroškov manipulacije z materialom).

Pomoč pri uvajanju enotnega informacijskega sistema (olajševanje sporazumevanja, izboljšanje materialnega poslovanja, izboljšanje administrativnega POSLOVANJA7).

Uvajanje hišnega stila in »imagea« firme.

Da bi dosegli zgoraj navedene smotre, mora standardizacija v OZD zajemati naslednje dejavnosti:

izvajanje novega zakona o standardizaciji; upoštevanje in kontrola upoštevanja JUS in mednarodnih standardov; sestavljanje, izdajanje in distribucija internih standardov; za materialne predmete: proizvodi, materiali, orodje, proizvodna oprema, embalaža; **za postopke:** postopki poslovanja, proizvodni postopki, preizkusne metode, postopki vzdrževanja, varnostni ukrepi; **za sporazumevanje:** črkovni in grafični simboli, kratice, vizualne komunikacije (emblemi, znaki, napisi, firme, oblika prospektov in katalogov, obrazci za dopise, fakture in druge dokumente itd); **vođenje standardoteke in posredovanje informacij; izvajanje tipizacije izdelkov in opreme; razvoj in uvajanje sistemov oštevilčenja za:** materiale, lastne dele in izdelke, stroje, strojne skupine in delovna mesta, orodje in pribor, delovne postopke; **razvoj sistemov tehnične dokumentacije, ki obsega:** konstrukcijsko dokumentacijo, tehnološko dokumentacijo, plansko in servisno dokumentacijo.

Standardizacija v OZD ugodno vpliva na prav vsa področja delovnega procesa: na razvoj, pripravo dela, planiranje, oskrbo-

(Nadaljevanje na 8. strani)

DEVETMESEČNI REZULTATI POSLOVANJA

V jubilejnim letu smo že zaključili z obračunom devetmesečnega poslovanja, dosežene rezultate dela in prizadevanja pa ocenjujemo v primerjavi z doseženimi v enakem obdobju preteklega leta, predvsem pa z doseganjem postavljenih ciljev za letošnje leto.

Na podlagi kratke informacije o doseženih rezultatih so delavci na zborih delavcev sprejeli sklepe o začasni razporeditvi doseženega dohodka, ki so se pri dokončni izdelavi obračuna tudi upoštevali. Če že uvodoma poskusim omeniti najpomembnejše podatke, potem je to 6 % povečan fizični obseg proizvodnje obutve, 26 % povečan vrednostni obseg prodaje na drobno in 21 % povečan vrednostni obseg prodaje naših in dokupljenih izdelkov na debelo. Še posebej velja omeniti, da smo povečali vrednost izvoza na konvertibilno področje za 41 % in je znašal 9,869.598 \$, pri tem pa se je bistveno izboljšala tudi donosnost te prodaje, kar lahko ocenimo kot izjemen uspeh. Dosežen zbirni celotni prihodek je višji za 29 %, porabljena sredstva za 26 % in tako je dohodek večji za 45 %. Pri razporeditvi doseženega dohodka moramo upoštevati, da smo že v celoti pokrili osebne dohodke, katere smo prej imeli še v zalogah gotove in nedovršene proizvodnje. Zaradi tega je tudi porast dela dohodka za sklad skupne porabe in akumulacija manjša in znaša 196 %. Poprečni osebni dohodek izračunan za 182 ur znaša 6567 din ter je višji za 19 %. Enako izračunani osebni dohodki brez TOZD Budućnost pa so znašali 7162 dinarjev, kar je tudi 5001 din čistega osebnega dohodka, oziroma 19 % več kot pred letom.

Z doseženimi rezultati smo lahko zadovoljni, vendar pa moramo pri nadaljnjem delu vložiti več naporov na področju, kjer načrtovanih ciljev nismo dosegli. Trenutno je pred nami najpomembnejša naloga; izpolnjevanje proizvodnih planov, saj le ob uspešni realizaciji tudi ugoden poslovni rezultat jubilejnega leta ne bo izostal.

SPLOŠNI PODATKI

V letošnjem letu posluje v okviru delovne organizacije osem temeljnih organizacij združenega dela in delovna skupnost skupnih služb. Spremenjena samoupravna organiziranost velja od 1. 1. 1978, ko je bila tudi samoupravno dogovorjena in izvedena preporazdelitev premoženja in je to potrebno pri oceni poslovnega rezultata posamezne TOZD tudi upoštevati. Med pomembnimi dogodki je potrebno omeniti izvedbo volitev v organe samoupravljanja in delegatov v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, kot zaključek izredno široke aktivnosti že od samih priprav na volitve naprej. Skupaj s praznovanjem občinskega praznika je delovna skupnost PEKO praznovala tudi svoj jubilej. Ob tej priložnosti je bil izdan ALMA-NAH s prikazom dinamičnega razvoja naše delovne organizacije v 75 letih obstoja.

Stanje zaposlenih je letos večje za 5,8 % in nas je bilo letos v povprečju 3890. Povečanje zaposlenih je največje v TOZD Budućnost 15,4 %, v ostalih temeljnih organizacijah pa je rast zaposlenih 3 %. Akontacije osebnih dohodkov so bile v letošnjem letu izplačane po merilih, ki so določena s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov in smo ga v začetku leta sprejeli na referendumu. Delavski sveti so v mesecu juniju na podlagi ocene polletnega rezultata sprejeli sklep o izplačilu akontacije III. delitve v višini 8 % za prvo polletje in v višini 5 % za drugo polletje že ob vsakomesečnem izplačilu. Tako je bil dosežen poprečen čisti osebni dohodek za 182 ur na področju Tržiča 5000 din ali 20 % povečanje, v Trbovljah 4102 din ali 22 % povečanje, v Ljubljani 3363 din ali 21 % povečanje in zaposlenih v poslovalnicah 5473 din ali 12 % povečanje. Porabljena sredstva za osebne dohodke so tudi v mesecih dovoljenih po samoupravnem sporazumu panoge in priporočilih resolucije o družbenoekonomskem razvoju.

Obveščanje vseh članov naše delovne skupnosti je potekalo po ustaljenih poteh. O vseh najpomembnejših dogajanjih smo bili obveščeni s »Čevljarjem« in »Čevljarjevimi obvestili«, obširnejša gradiva o predlogih za odločanje pa so bila posredovana vsem članom samoupravnih organov in preko oglasnih desk dostopna vsem ostalim.

POSLOVNI REZULTAT DO »PEKO«

Proizvodnja

Izboljšati široko pojmovano pripravo proizvodnje je bila naloga, katero smo si postavili z letnim planom, pa je nismo uspeli v celoti uresničiti. Razlog temu so tudi zunanji vplivi, vendar je še vse preveč naših notranjih, katerih reševanja se moramo lotiti z vso resnostjo. Vsem nam je poznano, da bodo proizvodni plani izpolnjeni, če bo vse potrebno pravočasno in kvalitetno pripravljeno in tako tudi stroški na enoto proizvoda nižji. Posebej je še problem proizvodnega programa za TOZD Poliuretan. Tu kasnimo tudi z razvojem in pripravo proizvodnje novih izdelkov, pri tem pa je fizični in vrednostni obseg proizvod-

nje manjši kot pred letom. Ob tako kritični ugotovitvi ne gre zanikati tudi uspehov, ki so bili na tem področju doseženi, saj dobra prodaja obutve kaže, da smo uspeli pri oblikovanju kolekcije.

Oskrba proizvodnje s potrebnim reprodukcijskim materialom je bila razmeroma zadovoljiva. Večkrat je bilo prisotno pomanjkanje predvsem drobnih materialov, ki so sicer po vrednosti minimalni, vendar pa nujni za normalen potek proizvodnje. Povzročeni zastoji zaradi tega in izgubljen dohodek je velikokrat večji kot celotna vrednost manjkajočega materiala. Vrednost vsega nabavljenega reprodukcijskega materiala po nabavnih cenah je bila letos 563.980 tisoč din. Če tu omenim še vrednost celotnega uvoza, je bil ta letos višji za 7 % in je znašal 6,970.929 ZDA \$. To tudi pomeni, da smo samo 82 % ustvarjenega konvertibilnega deviznega priliva porabili za lastni uvoz.

V proizvodnih TOZD, kjer izdelujejo obutev, je bilo te izdelane 2,130.477 parov, kar je 6 % več kot pred letom, vendar samo 95 % izpolnjen smelo postavljen operativni plan za to obdobje. Večji obseg proizvodnje je posledica novih kapacitet, sam proizvodni program pa je bil po vložnem delu zahtevnejši, kar smo si že z letnim planom postavili za cilj. Proizvodnja poliuretanskih izdelkov je letos manjša kot pred letom za 17 %, pri tem pa je plan celo presežen. To pomeni, da smo manjši obseg izdelave sestavnih delov za obutev že načrtovali, nismo pa bili dovolj uspešni pri pripravi dodatnega proizvodnega programa. Omeniti je potrebno tudi, da je bilo v povprečju za enoto proizvoda letos treba vložiti več dela kot pred letom.

Povečan obseg proizvodnje in tudi presežen plan pa ugotavljamo pri izdelkih TOZD Gumoplast. Večja proizvodnja kot pred letom je bila pri izdelkih gumarne, prav tako pa tudi zahtevnejša po vložnem delu.

»STANDARDIZACIJA V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA«

Nadaljevanje

vanje, prevzem in skladiščenje, proizvodnjo, kontrolo, vzdrževanje, prodajo, servis, materialno poslovanje, in na vodenje, organizacijo in obdelavo podatkov.

Za uvajanje standardizacije v OZD je potrebna najprej analiza stanja organizacije, pretoka informacij in drugih podatkov, na osnovi katere izdela Zavod skupno s sodelavci OZD predlog, ki zajema:

- konkretizacijo smotrov standardizacije v OZD
- izbor sistema interne standardizacije
- določanje dejavnosti standardizacije in razmejitev na nivoju
- določitev položaja standardizacije v organizacijski strukturi OZD
- določitev notranje organizacijske strukture službe standardizacije
- določitev postopkov za planiranje, sprejemanje in upoštevanje internih standardov
- določanje postopka zastopanja OZD v delovnih telesih panožne, jugoslovanske in mednarodne standardizacije
- določanje postopka kontrole upoštevanja standardov
- predvidevanje potrebnih kadrov in njihovih profilov
- določanje načina financiranja.

Po določitvi vseh teh elementov se sestavi osnutek samoupravnega sporazuma in pravilnika o poslovanju službe standardizacije v OZD. Po potrditvi teh aktov s strani pristojnih poslovnih in samoupravnih organov sledi svetovanje pri ustanavljanju službe interne standardizacije in pri uvajanju postopka za sestavljanje in sprejemanje internih standardov. Kasneje je možna tudi pomoč pri opravljanju konkretnih nalog te službe.

Od standardizacije v OZD pričakujemo neposredne in posredne rezultate. Neposredni rezultati so tisti, ki se dajo denarno izraziti kot prihranki, zlasti v materialnem poslovanju. Posredni rezultati so pa tisti, ki jih ne moremo izraziti v denarni vrednosti, pa zato niso nič manj pomembni (boljše materialno poslovanje, hitrejši pretok informacij, natančnejše določanje zahtevane kakovosti materiala, boljša predstavitev firme, itd.)

POGOJI ZA USPEŠNO UVAJANJE

Osnovni pogoj za uspešno uvajanje standardizacije v OZD je imenovanje potrebnega števila ustreznih strokovnih delavcev, ki naj se temu delu posvetijo že na začetku uvajanja.

Drugi pogoji je pa pomoč poslovnih organov in pripravljenosti vseh prizadetih, da bodo sprejeli in uvajali nakazane rešitve.

DEVETMESEČNI REZULTATI POSLOVANJA

Dosežena produktivnost bo posebej omenjena pri podatkih za vsako TOZD, za celotno delovno organizacijo pa je ta za 9 % višja kot pred letom, če vso proizvodnjo seštejemo s skupnim imenovalcem – planirani izdelovalni osebni dohodek. Vrednostno izražena proizvodnost kot dosežen dohodek na zaposlenega pa je letos višja za 36 %, oziroma znaša 101.533 din dohodka na člana naše delovne organizacije.

Ob podatkih o proizvodnji pa je potrebno tudi omeniti, da je v letošnjem letu več izmeta v proizvodnji kot ga je bilo pred letom. To povzroča dodatne stroške in slabo gospodarjenje, obenem pa nas opozarja, da moramo z večjo odgovornostjo opravljati svoje delo, saj je nemalokrat samo površno in nekvalitetno opravljena operacija dela vzrok slabe kvalitete – izmeta.

Prodaja

Prometni TOZD Komerciala in Mreža vršita prodajo drugim, kot je to dogovorjeno s SS o združitvi TOZD. V teh dveh TOZD se ugotavlja tudi skupni rezultat in ob obračunih razporeja na vse temeljne organizacije. Kot je že uvodoma omenjeno, ugotavljamo ugodne rezultate tako pri vrednostnem obsegu prodaje kot tudi donosnosti te. Se posebej velja omeniti izredno povečan izvoz obutve na zapadna tržišča, pri tem pa je ta izvoz mnogo ugodnejši tudi v pogledu donosnosti, kar je res izjemen uspeh. Manj smo lahko zadovoljni s prodajo izdelkov TOZD Poliuretana in Gumoplast, saj je vrednost te ostala enaka kot pred letom, donosnost pa je slabša, predvsem izdelkov Gumoplast.

V nadaljevanju je prikazana vrednost izvoza v ZDA \$ in Cl \$, in sicer s preračunom po tečaju ZIS, ki je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta naslednji:

Tržišče/proizvajalec	30. 9. 1977	30. 9. 1978	Indeks 78/77
1	2	3	4 (3:2)
1. Zapadni	6.986.076	9.869.598	141
1.1. TOZD Obutev	3.842.442	6.433.243	167
1.2. TOZD Poliuretan	752.763	594.847	79
1.3. TOZD Gumoplast	380	—	—
1.4. TOZD Budućnost	1.657.550	2.001.167	121
1.5. Kooperanti	732.941	840.341	115
2. Vzhodni	2.120.712	1.565.032	74
2.1. TOZD Obutev	2.008.968	1.073.731	53
2.2. TOZD Budućnost	111.744	144.025	129
2.3. Kooperanti	—	347.276	—
3. SKUPAJ	9.106.788	11.434.630	126
4. Izvoz na druge – zapadni	1.433.145	856.818	60

Realizacija izvoza je v podatkih poslovnega uspeha vključena med prihodke, dosežene s prodajo na debelo pri TOZD Komerciala, ker je to prodaja trgovskega blaga in jo le po predpisanim kontnem načrtu ni mogoče ločiti po tržiščih. Zaradi tega bo pri podatkih TOZD Komerciala prikazana razdelitev doseženih prihodkov s prodajo na debelo glede na to, kdo je bil finalist v proizvodnji in na katero tržišče je bilo prodano blago. Prihodki doseženi z izvozom bodo v tem primeru računani po veljavnem dnevnem tečaju.

Finančni rezultati

Celotni prihodek se ugotavlja po plačani realizaciji in po določilih zakona o ugotavljanju celotnega prihodka in dohodka. Za delovno organizacijo je zbirni celotni prihodek seštevek tega v vseh TOZD, katerega so proizvodne TOZD dosegle s prodajo svojih izdelkov po sporazumni ceni in z udeležbo pri skupnem rezultatu, prometne TOZD s prodajo proizvodov in storitev na trgu in DSSS s svobodno menjavo dela. Tak celotni prihodek je letos večji za 29 %, porabljena sredstva so večja za 26 % in tako dosežen dohodek večji za 45 %. Delno povečanje dohodka je tudi zaradi spremenjenih predpisov, saj je del stroškov DSSS letos v dohodku, lansko leto so pa bili to materialni stroški.

Stopnja rasti porabljenih sredstev je manjša kot celotni prihodek, kar ugodno vpliva na dohodek. Pri tem pa moramo kljub temu ugotoviti, da so cene reprodukcijkega materiala naraščale bolj kot smo predvidevali, prav tako pa tudi v pogledu nacionalnega trošenja še nismo vsega storili. Če izvajamo nabavno vrednost trgovskega blaga, katera v določenem delu zaradi interne realizacije podvaja porabljena sredstva, je seveda največja postavka poraba reprodukcijkega materiala. Pri porabi tega lahko največ vplivamo na večje ali manjše stroške, ne gre pa zanemariti tudi druge vrste stroškov, kot je investicijsko vzdrževanje in drobni inventar, kjer so bili dejanski stroški precej nad planiranimi. Še posebej velja tudi omeniti povečan izmet v proizvodnji, kar seveda tudi povečuje stroške.

Na zborih delavcev je bil potrjen predlog začasne razporeditve dohodka, pri katerem so se upoštevale že vse sprejete obveznosti iz dohodka in čistega dohodka. Del čistega dohodka je bil razporejen tudi za pokrivanje osebnih dohodkov iz zalog nedovršene in gotovih proizvodov v višini 14.685.219,85 din, preostali čisti dohodek pa se je razporedil v rezervni sklad, v poslovni sklad del za posojilo manj razvitim, v sklad skupne porabe, in sicer v višini tekoče porabljenih sredstev za regresiranje toplega obroka in tri četrtine letnega plana skupne porabe, ter preostali del čistega dohodka v poslovni sklad. V vseh temeljnih organizacijah ni bilo zadosti čistega dohodka, da bi se sklad skupne porabe oblikoval v omenjeni višini, zato se je v taki kot je čistega dohodka še ostalo, manjkajoči del znaša 7.081.901,85 din.

Ob taki razporeditvi doseženega dohodka je namenjeno vsem davkom, prispevkom in drugim obveznostim iz dohodka 49 % več, ter je tako čisti dohodek večji za 43 % kot pred letom. Za osebne dohodke je razporejenih 26 % več sredstev kot pred letom ali 79 % čistega dohodka, za skupno porabo vključeno s stanovanjskimi sredstvi 2,63-krat toliko kot pred letom ali 12 % čistega dohodka, ter za poslovni in rezervni sklad 3,61-krat toliko kot pred letom ali 9 % čistega dohodka. Primerjava s lanskim letom je sicer zelo ugodna, vedeti pa moramo, da so bili doseženi rezultati lanske leto zelo neugodni. Če primerjamo dosežen čisti dohodek in njegovo razporeditev s planom za letošnje leto, potem ugotovimo, da smo v devetih mesecih dosegli 72 % letno planiranega čistega dohodka, 74 % že porabili planiranih sredstev za osebne dohodke in dosegli 64 % letno planiranih sredstev za vse vrste skladov.

S pravilnikom o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov ter s SS usnjarsko predelovalne industrije imamo določena merila za razporejanje čistega dohodka na osebne dohodke in sklade. Po teh merilih je skupaj za delovno organizacijo razporejenih sredstev za osebne dohodke 99,3 % dovoljenih po omenjenih merilih.

Gibanje sredstev in likvidnost

Investicijska dejavnost se je odvijala v okviru osnovnih smernic te dejavnosti, sprejetih z letnim poslovnim sporazumom 1978 in na osnovi teh sprejetih posameznih programov. Večje težave so se pojavile pri uvozu potrebne opreme, saj se je ta del investicij delno realiziral v zadnjem mesecu obdobja. Med večjimi investicijami, katere so bile v tem času zaključene, je poslovna zgradba z obratom družbene prehrane, nakup Koširjeve hiše in seveda razširitev maloprodajne mreže z nakupom prodajnega prostora v Bistrici pri Trziču, Ljutomeru in adaptacijo lokalov v mestih Trzič in Celje ter z manjšimi zneski še v nekaterih drugih. Skupno porabljena sredstva za investicije po temeljnih organizacijah so bila v devetih mesecih, prikazana v 1000 din, naslednja:

TOZD	Lastna sredstva	Kredit	Skupaj
1	2	3	4 (2+3)
OBUTEV	6.394	2.294	8.688
POLIURETAN	1.241	—	1.241
GUMOPLAST	1.439	—	1.439
TRBOVLJE	325	—	325
ORODJARNA	1.892	335	2.227
KOMERCIALA	1.664	—	1.664
MREŽA	13.611	11.838	25.449
DS skupnih sužb	9.015	5.417	14.432
Skupaj DO PEKO brez TOZD BUDUČNOST	35.581	19.884	55.465

Za vse oblike zalog ugotavljamo, da so bile v letošnjem letu previsoke, kar se odraža tudi v povečanih stroških plačanih obrestih. Pozitivni premik, to je delno zmanjšanje zalog, ugotavljamo v zadnjem mesecu, kar tudi ugodno vpliva na stanje likvidnosti. Primerjava stanja vseh oblik zalog 30. 9. 1978 s stanjem pred letom nam kaže, da so letos 16 % večje, pozitivni premik zalog pa potrjuje 5 % zmanjšanje zalog v primerjavi s stanjem teh 30. 6. 1978.

Pregled stanja zalog po glavnih vrstah za vse TOZD razen Budućnosti je v 1000 din naslednji:

Vrsta zalog	Stanje 30. 9. 77	Stanje 30. 9. 78	Indeks 78/77
1	2	3	4 (3:2)
1. Material	98.220	112.230	114
2. Nedov. in got. izdel.	93.236	107.930	116
3. Trgovsko blago	204.975	240.271	117
SKUPAJ	396.431	460.431	116

(Nadaljevanje na 10. strani)

DEVETMESEČNI REZULTATI POSLOVANJA

Razmeroma široka aktivnost na področju novih investicij in visoke zaloge so povzročile težave pri tekoči likvidnosti, katere smo reševali z dodatnim najemanjem kratkoročnih kreditov in eskontom menic. Kljub delnemu zmanjševanju zalog pa so bili kratkoročni krediti 30.9.1978 še vedno za 40 % večji kot pred letom in so znašali 208.106 tisoč din. Tako kot za zaloge pa ugotavljamo tudi pri kratkoročnih kreditih 5 % znižanje teh v primerjavi s stanjem 30.6.1978, pri tem pa je še vedno 45 % zalog financirano s krediti, saj je bil tekoče ustvarjeni ostanek dohodka skoraj v celoti že angažiran na področju investicij. Z ozirom na

sezonsko proizvodnjo in predvsem prodajo, pa je vedno likvidnost boljša v obdobju, ko prodajamo dražje jesenko-zimsko obutev ter pripravljamo in že proizvajamo za pomlad – poletje.

ZAKLJUČEK

Podane so najbolj pomembne ugotovitve ob devetmesečnem obračunu, na podlagi teh tudi ocenjujemo našo uspešnost pri doseganju postavljenih ciljev. Predvsem tam, kjer načrtov nismo dosegli, si moramo še bolj prizadevati, da nastala odstopanja odstranimo in na tak način damo še večji prispevek k našemu skupnemu cilju, to je večjemu dohodku, da bomo ob dokončni razporeditvi tega lahko zadovoljili osebne in skupne potrebe ter tudi poskrbeli za naš jutrišnji dan, to je razširjeno reprodukcijo.

Naslov podatka	Obračun 30.9.1977		Obračun 30.9.1978		Index 78/77	Plan za leto 1978	
	Vrednost	Struktura	Vrednost	Struktura		Vredno.	Izpolnitev
1	2	3	4	5	6(4:2)	7	8(4:7)
A. DOHODEK	273.201	100,00	394.966	100,00	145	552.184	71,53
1. Davki, prispevki	10.469	3,83	17.247	4,37	165	35.331	48,82
2. Del za druge namene	64.706	23,68	94.949	24,04	147	121.544	78,12
2.1. Prispevek DSSS	27.678	10,13	44.982	11,38	163	62.051	72,49
2.2. Amortizacija nad pred.	20.789	7,61	18.691	4,73	90	27.302	68,46
2.3. Obresti	8.770	3,21	18.703	4,75	213	16.895	110,70
2.4. Ostalo	7.469	2,73	12.573	3,18	168	15.296	82,20
3. ČISTI DOHODEK	198.026	72,49	282.770	71,59	143	395.309	71,53
3.1. Osebna in skup. poraba	191.296	70,02	258.494	65,44	135	340.067	76,01
3.1.1. Osebni dohodki	178.065	65,18	223.606	56,61	126	303.096	73,77
3.1.2. Nepos.vsob. menj.	-	-	4.230	1,07	-	4.534	93,30
3.1.3. Stanov.sred.	10.629	3,89	12.711	3,22	120	12.081	105,21
3.1.4. Ostali nam.v sku.p.	2.602	0,95	17.947	4,54	690	20.356	88,17
3.2. Raz.mat.osnove in rez.(akum)	6.730	2,47	24.276	6,15	361	55.242	43,94
3.2.1. Poslovni sklad	3.246	1,19	15.219	3,85	469	42.883	35,49
3.2.2. Rezervni sklad	3.484	1,28	9.067	2,30	260	12.359	73,36
B. AKUMULACIJA SKUPAJ (2.2. + 3.2.)	27.519	10,07	42.967	10,88	156	82.544	52,05
1. Proizvodnost (doh/zap)	75.076	-	101.534	-	135	141.260	71,88
2. Ekonomičnost (CP/CP-Akum.)	101,79	-	102,17 %	-	100	103.23 %	98,97
3. Rentabilnost							
3.1. Dohodek/poppr. sred.	34,00 %	-	31,84 %	-	94	67,96 %	46,85
3.2. Akumul./poppr.sred.	3,42 %	-	3,46 %	?	101	10,16 %	34,06

Celotni prihodek in delitev (plačana realizacija)

Naslov podatka	Obračun 30.9.1977		Obračun 30.9.1978		Index 78/77	Plan za leto 1978	
	Vrednost	Struktura	Vrednost	Struktura		Vredno.	Izpolnitev
1	2	3	4	5	6(4:2)	7	8 (4 : 7)
A. CELOTNI PRIHODEK	1.563.655	100,00	2.024.341	100,00	129	2.639.658	76,69
1. Eksterna realizacija	828.049	52,96	1.052.752	52,00	127	1.470.002	71,62
2. Interna realizacija	703.294	44,98	893.697	44,15	127	1.107.056	80,73
3. Svobodna menjava	-	-	44.982	2,22	-	-	-
4. Drugi prihodki	32.312	2,06	32.910	1,63	102	62.600	52,57
B. PORABLJENA SREDSTVA	1.290.454	82,53	1.629.375	80,49	126	2.087.474	78,05
1. Poslovni stroški	504.585	32,27	673.411	33,26	133	805.621	83,59
2. Amortizacija	18.386	1,18	23.811	1,18	130	31.205	76,31
3. Nab.vred.prod.blaga	745.642	47,68	909.263	44,92	122	1.250.648	72,70
4. Drugi poslovni stroški	21.841	1,40	22.890	1,13	105	-	-
C. DOHODEK (A - B)	273.201	17,47	394.966	19,51	145	552.184	71,53
1. Davki, prispevki in drugi nam.	75.175	4,81	112.196	5,54	149	156.875	71,52
2. ČISTI DOHODEK	198.026	12,66	282.770	13,97	143	395.309	71,53
2.1. Oseb.in skup. poraba	191.296	12,23	258.494	12,77	135	340.067	76,01
2.2. Raz.mat.os.in raz.(akum)	6.730	0,43	24.276	1,20	361	55.242	43,94
D. DRUŽBENI PROIZVOD (B 2 . C)	291.587	18,65	418.777	20,69	144	583.389	71,78
E. POPREČNA UPORABLJENA SREDSTVA	803.602	-	1.240.498	-	154	812.491	152,68
F. ČISTI OSEBNI DOHODKI-izplačani	126.113	-	159.029	-	126	-	-
G. ŠTEVILO ZAPOSLENIH	3.639	-	3.890	-	107	3.909	99,51

Janez Ažman

KAKOVOST IN SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST V OZD

Na vsak način pa je potrebno pri integriranih organizacijah (OZD), ki jih sestavlja mnogo (več) TOZD npr. PEKO, organizirati oddelek kontrole, ki bo skrbel za enake kriterije, razvoj kontrolne tehnologije itd., v katerega bo spadala vsa vhodna in končna kontrola, vendar morajo biti njegove kompetence točno precizirane v samoupravnem sporazumu v skladu z zakonskimi predpisi.

Samoupravljanje zahteva, da so razčiščeni medsebojni računi, vsako neupravičeno in nekontrolirano prelihanje akumulacije ni dopustno, posebno še, če se to izvaja z administrativnim »budžetiranjem« mimo samoupravljalcev. V nekaterih DO je v navadi, da se proizvodnja razbremeni vsake odgovornosti glede kvalitete, če je kontrola prevzela izdelek.

Takšno stališče je popolnoma napačno in ni v skladu s samoupravnimi cilji, ker to avtomatično pelje v prikrivanje in načrte manipulacije. **Za kvaliteto izdelka je odgovoren le proizvajalec pred in po prevzemu, kontrolor kvaliteto le ugotavlja.** Seveda pa je soodgovoren, če bi pozneje prišlo do reklamacije, in soodgovoren bi bil le zaradi malomarnega dela. Da bi preprečili konfliktno situacijo, odvečne stroške in izgubo časa, mora biti medfazna kontrola vgrajena v tehnologijo TOZD, ne pa izven nje ali celo nad njo.

Ob koncu bi strnil iznešeno v nekatere konkretne ugotovitve, vendar pa naj poudarim, da enotnega recepta ni, saj se v gospodarstvu uporablja brezštevila različnih tehnologij. Po drugi strani pa je stopnja tehnološkega razvoja celo znotraj iste panoge zelo različna, od obrtniške proizvodnje, pa vse do sistema mikroprocesorskih računalnikov.

1. Kontrola kvalitete blaga in storitev spada v izvedbeno fazo proizvodnje, in je le ena izmed operacij v proizvodnem procesu. Ker kvalitetni zahtevki bistveno vplivajo na stroške, s tem pa dohodek, je nujno, da je vsaj del službe kontrole kvalitete integriran v TOZD (medfazna kontrola, kontrola plana itd.).

2. Menim, da je jasno, da razen v najbolj primitivnih tehnologijah, kvaliteto ne odredajo kontrolorji oz. vodje, ampak predhodne faze dela, kontrola jo le čuva. Povsod tam, kjer je kvaliteta odvisna tudi od delavca, ne le od stroja, se delavec brez kontrolorja dobro zaveda, kdaj je njegovo delo kvalitetno in kdaj ne, zato (samokontrola) ne predstavlja nikakršne dodatne fizične ali psihične obremenitve.

3. Od organiziranosti delovne organizacije in proizvodnega programa je odvisno, kateri del službe kontrole kvalitete spada v TOZD, oziroma v delovno organizacijo. Kjer TOZD proizvaja blago, za trg za katerega odgovarja tudi po prodaji je prav, da spada kontrola tudi v njen sklop. Če se nabavlja surovine ali repromaterial v okviru DO je nesmiselno, da bi TOZD organizirale tudi vhodno kontrolo, saj bi bilo to podvajanje dela in stroškov. Nabava se ne more nikdar otresti odgovornosti za kvaliteto vhodnih materialov, čeprav so jih TOZD prevzele, samo ona ima sklenjene pogodbe ali sporazume s proizvajalci osnovnih surovin in zato edina lahko reklamira tako količinsko kot kakovostno material.

Kjer pa proizvajajo sklope ali blago, ki ga druge TOZD uporabljajo v nadaljnjem proizvodnem procesu, bi bilo še bolj nesmiselno da vsak TOZD organizira pri sebi kompletno službo kontrole kvalitete. Ker vsaka TOZD ves čas odgovarja za kvaliteto svojih izdelkov bi bilo logično, da organizira končno kontrolo, vhodna kontrola naslednje TOZD v tehnološkem procesu pa ni potrebna. Prav ob tem postavljen dvom, kdaj sme kontrolor ustaviti proizvodnjo, pa je popolnoma izmišljen. Vendar pa je stvar samoupravnega sporazuma, da se TOZD dogovore, da kontrolo kvalitete pri prehodu iz ene TOZD v drugo prevzame služba, organizirana na nivoju delovne organizacije. Iz tega akta se da tudi sklepati, kakšna klima vlada v delovni organizaciji oziroma kakšna je medsebojna povezava in zaupanje.

4. Če je delovna organizacija sestavljena iz več TOZD ali pa je TOZD, mora biti na tem nivoju organizirana služba kvalitete, katere funkcija pa naj bi bila primarno **razvojná**, ne pa **operativna** (kontrolni postopki, metode, razvoj postopkov itd.)

5. Sklenjen mora biti samoupravni sporazum, v katerem mora biti vnešeno vse o kontroli kvalitete, predvsem mora biti vse precizno definirano, saj je neodtujljiva pravica delavcev, da odločajo o pogojih svojega dela. Tolmačenje, da je kontrola strokovna funkcija in da naj zato samoupravni organi ne motijo njene dela, ker zato niso usposobljeni, je popolnoma zgrešeno in nezakonita. Nobena služba v DO ne more imeti »Carte blanche«. Vsaka lahko deluje v okviru svojih pooblastil, ki pa morajo biti točno določena in jih dajejo samoupravni organi. V nasprotnem slučaju lahko pride do samovolje, prekoračitve kompetenc, do konfliktnih situacij, ki ne negirajo samo samoupravljanja ampak lahko pripeljejo delovno organizacijo na rob propada.

PRIŠLI

V TOVARNO

v TOZD Trbovlje:
v splošni sektor 200:

Pripravniki:
v menzo:

v sekalnico 510:

v skladišče 529:

v nabavni sektor 300:

v barvarno 533:

v montažni oddelek 522:

v šivalnico 512:

Kurent Jožefa, Ostanek Jože

Đukanović Borka

Ravnik Ivan, Pušavec Franc

Beznik Vinko

Perko Breda

Meglič Franc

Uzar Kata

Matović Borka, Frelih Loti

Brkić Mara

Gaura Manda, Lampret Danica, Alič Stanka

V TOZD BUDUČNOST

Novosel Mirko, Maltarič Milica, Križaj Biserka

V PRODAJNO MREŽO

Celje II

Kragujevac I

Ljubljana V

Rijeka II

Zadar

Smederevo

Tržič II

Kranj II

Cerknica

Gregorin Romana

Jevremović Ružica

Dekleva Neva, Petelin Slavko

Močesić Mirjana

Frankov Jadranka

Keljač Slavica

Podlipnik Mojca, Roblek Marinka

Porenta Cvetka

Kraševac Marija

ODŠLI

IZ TOVARNE

pismeni sporazum:

Pogačnik Marjan, Hauptman Ana, Ažman Jožefa, Košak Bernarda, Kastigar Vladimir, Frelih Janez, Bohinc Lidija

po želji delavca:

Križnik Gabrijela, Meglič Damjana, Korać Nusret, Čosić Mato, Seferagić Zuhdiha, Jerala Mirko, Babić Ana, Kordež Domen, Medved Hedvika, Pustovrh Brane, Hrzenjak Stjepan

upokojitev:

Kokalj Katarina, Krapež Anton, Stegnar Lucija

invalidska upokojitev:

Brkić Jozo, Mali Jakob, Hlebčar Frančiška, Mikloša Marija

premostitev

v prodajno mrežo:

Roblek Marinka

IZ TOZD BUDUČNOST

1. Vukina Danica

2. Kisić Anica

3. Stagar Ružica

4. Markulinčič Franjo

5. Štefanec Ivka

6. Benko Antun

7. Dijčić Božica

8. Novosel Višnja

9. Horvat Marina

IZ PRODAJNE MREŽE

Laško

Sremska Mitrovica

Senta

Postojna

Tržič I

Jeran Silva

Cundra Jasmina

Nađ Meljkuti Lenke

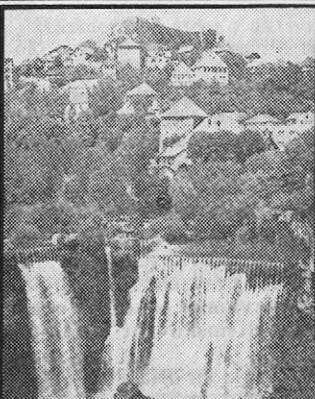
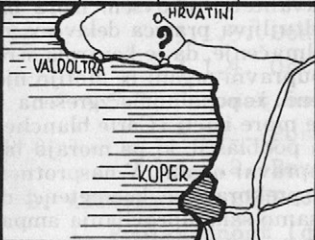
Dekleva Neva

Grobovšek Antonija

PEKO

PEKO

NAGRADNA KRIZANKA

	PREPIR, RAZPRTIJA	OBLIKA SO CIALISTIČNE VRAJEDNE SKUPNOSTI	UPOGI- BANJE	NAŠA TOVARNA OBUTVE	NAPOVED HAZNAVILU	STARČEK OČAK - V SRBIJI		GOZDNI ČUVAJ	SLABO ZNAMENJE	RISAN OKRAŠEK V KUNJICI	LESENA STENSKA OBLOGA
	OSEBA, KI SKUPLJE										
	ČETRTI SOVJETSKI KOZMONAVT (PAVEL) BALKANSKI IGLAVEC DANAJEVA HČI										
VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE ESKIMSKA HIŠICA IZ LEDENIH BLOKOV											
CANKAR		RAVEN, VIŠINA				TVARINA, SNOV DRAČA OPLOTNIK				STEVNIK IME SATI- RIKA BUCH- WALDA	
		FIJSKA LU- KA(TURKU) STARO IME ZA JEČO			PARISKA MO- DNA HIŠA PRETHAR ELA				GR. BOGINJA NESREČE POKRIVALO BARETKA		E
PREVAJENA SVINJSKA NOGA			DEL URE	JEZERO V JUŽNI AFRIKI	VEČJA VOJA- SKA ENOTA VRSTA DLETA			LOVSKI PES GONJAC MELODIJA	R		
DOLOČANJE LEGE, RAZ- MESTITEV						KANOVA DEŽELA SPOD. DEL POSODE				IME DIRKAČA LAUDE	LETNI GOZDNI POSEK
USAJANJE GRIZENJE					DAVKAR V ST. CASIH ANI LIVK				NUKLEARNA ELEKTARNA DEBEL HLOD		
											
ČESALNIK, GLAVNIK											
OTOČJE NA ZAHODU IRSKE		R		N	STARA JAP. PRESTOL- NICA	29. NOVEMBER	STRUPEN BOJNI PLIN		R		
							PLJUČNA BOLEZEN				
							PO AVALI IMEHOVAN MINERAL				

Za zadnjo križanko smo dobili 67 rešitev. Nagrade je izžrebala naša sodelavka iz projektivnega biroja Jana Grohar.

80 din ROVTAR FRANCKA – 522
60 din BRADAČ MARIJA – 512/2
40 din BAHUN RENATA – 512/2
20 din LOJZKA BOHINC – 600
20 din ŠOBER VIKTOR – 600

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo do 28. 11. 1978.

Ženska kegljaška ekipa v tozd Budućnost

S sodelovanjem Sekretariata za narodno obrambo, Narodnim sveučilištem iz Ljubljane, je bil v Budućnosti organiziran tečaj OBRAMBA IN ZAŠČITA za mladince in mladinke rojene leta 1962. Tečaj obiskuje 52 mladih.

Tov. Milka Planinc v razgovoru s političnim aktivom v Ljubregu

PRIMERAN VOJNIK

DRAGI DRUGOVI,

ŽUNIĆ JOVANA MILENKO

VOJNIK ČLAN VAŠEG KOLEKTIVA ZASLUŽENO JE DOBIO VISOKO VOJNIČKO PRIZNANJE ZNAČKU „PRIMERAN Vojnik“ ZA ODLIČAN USPEH U VOJNOSTRUČNOJ OBUČI, IDEJNO-POLITIČKOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU, PRIMERNO I SAVESNO IZVRŠAVANJE VOJNIČKIH DUŽNOSTI, USPEŠNO SPROVOĐENJE U ŽIVOT MERA BEZBEDNOSTI I SAMOZAŠTITE, MARLJIVO UČEŠĆE U VARNOSTAVNIM AKTIVNOSTIMA, RAZVIJANJE DRUGARSTVA I JAČANJE BRATSTVA I JEDINSTVA U VOJNOM KOLEKTIVU.

BUDITE PONOSNI TAKVIM UZORNIM ČLANOM VAŠEG KOLEKTIVA, SPOSOBNIM I ODLUČNIM BRANIOCEM SOCIJALISTIČKE SAMOUPRAVNE ZAJEDNICE.

BRČKO. 10.10.1978.g.
(DATUM I MESTO)

major
DIMITRIJE LUKIĆ
(PQTJIS)

REDKO PRIZNANJE

Milenko Žunić je član našega delovnega kolektiva — prodajalec v prodajalni Beograd I. Od 25. 10. 1977 je na odsluženju vojnega roka v Brčku. Za visoko vojno priznanje mu iskreno čestitamo.

NAŠI PETDESETLETNIKI

KERN BARICA, delavka v šivalnici Budućnost.

URBANC KAROLINA, kontrolor v izdelavi spodnjih delov.

ZALETEL ANTON, predelavec v mehanični delavnici.

BACANI STJEPAN, vratar v TOZD Budućnost.

ISKRENE ČESTITKE

ZAHVALE

Ob izgubi našega dragega očeta, deda, tasta, svaka in strica

JOŽETA KURAT-GREGORJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem **ERS PEKO** za podarjeno cvetje in izrečena sožalja

V imenu sorodstva Angelca Velikavrh

Ob smrti očeta

MARTINA ŠVABA

se zahvaljujem **DO PEKO** in sodelavcem za izrečena sožalja. Posebna zahvala sodelavcem finančnega sektorja za zbrani denar, ki ste ga namesto venca poslali Institutu Golnik.

Lucija Grašič

Ob smrti drage mame

MARIJE TERAN

se zahvaljujem delovni organizaciji **Peko** in **OO sindikata** za poklonjene vence in izrečena sožalja.

Posebna zahvala vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Marica Godnov

Zahvaljujem se vsem, ki ste našemu dragemu

FRANCIJU MERHAR

pomagali v težki bolezni in ga ob njegovi prezgodnji smrti v tako lepem številu pospremili v njegov zadnji dom.

Prisrčna hvala tudi vsem, ki ste nam s svojim razumevanjem kakorkoli stali ob strani v težkih trenutkih slovesa.

žena Minka in hčerke

Ob nenadni izgubi moža

ZUHDIJE SEFERAGIĆ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem delovne skupnosti **PEKO** za izrečena sožalja in denarno pomoč. Posebno se zahvaljujem sodelavkam iz oddelka 512.

Olga

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem za prejeto darilo vsem sodelavkam in sodelavcem oddelka 511.

Iskreno se zahvaljujem vsem tistim s katerimi sem vsa ta dolga leta sodelovala, obenem pa jim želim veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Lucija Stegnar

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem iz oddelka 520 iskreno zahvaljujem za poklonjeno darilo

Francka Hlepčar

PeKo

PeKo

25 LET BUDUČNOSTI

Udeleženci na proslavi 25-letnice

Na dan proslave, 16. 9. 1978 so v TOZD Budućnost že ob 10.00 dopoldne ustavili stroje. Delavci so prisostvovali svečanemu zboru ob praznovanju srebrnega jubileja.

Poleg predstavnikov družbenopolitičnih in delovnih organizacij občin Tržič, Varaždin in Ludbreg, je zboru prisostvovala tudi tovarišica Jelica Radojčević, član vijeća Sabora SR Hrvatske. Prazničen ni bil samo zbor, že zunanji videz objekta je dajal svečano obeležje. Bil je lep jesenski dan, kot da tudi vreme praznuje z njimi.

Vodja TOZD Repić ing. Franjo je v svojem govoru orisal prehojeno pot kolektiva Budućnosti. Dolg aplavz je bil namenjen sedmim ustanoviteljem, ki so 15. septembra 1953 združili svoja sredstva in delo ter ustanovili obrtno delavnico Budućnost. Iz nje je danes zrastel močan kolektiv s preko 1000 zaposlenimi.

Po sklepu delavskega sveta so bila ustanoviteljem podeljena priznanja. Priznanja za sodelovanje in pomoč so dobili tudi: predsednik skupščine občine Ludbreg, Sob Tržič in Ludbreg, Ljubljanska banka, Tovarna obutve PEKO, gradbeno podjetje iz Maribora STAVBAR.

Z zbora so poslali predsedniku republike tovarišu TITU pozdravno pismo.

Zbor je zaključila kulturnoumetniška skupina Anka Ošpuh iz Ludbrega z uspehim kulturnim programom.

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n.sol.o.
— Ureja uredniški odbor: Janez Kališnik, Belita Kunsterle, Milka Meglič, Marjan Markič, Anton Simonič, Marija Slapar, Anka Suchy, Karel Zajc. — Glavni in odgovorni urednik Marija Slapar. — Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk: TK Gorenjski tisk Kranj — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3100 izvodov v slovenskem in 1600 izvodov v srbohrvatskem jeziku. Glasilo dobijo člani delovne organizacije, štipendiisti, vajenci in upokojeanci brezplačno.

KRATKE NOVICE

— Komisija za pripravo predlogov samoupravnih sporazumov in samoupravnih splošnih aktov je dala v javno razpravo PRAVILNIK O DELOVNIH RAZMERJIH.
— V Prištini bomo prihodnji teden odprli novo trgovino v sklopu športnokulturnega trgovskega centra BORO I RAMIZ.

— Po preselitvi tovarniške trgovine na Deteljico, pospešeno preurejajo prostore za potrebe zdravstvenega varstva. Opremili bomo ambulanto za preventivno zdravstveno varstvo naših delavcev. Z novim elanom bo ambulanta začela delati z novim letom.

— Dela na novi vpadnici v Tržič potekajo po predvidenem planu. Če ne bo posebnih neugodnosti z vremenom, bodo groba dela in asfaltiranje končana do konca novembra. Zaključna in obrobna dela pa bodo delali še v decembru.

— Za dan mrtvih so učenci 3. razredov osnovne šole heroja Gražerja obiskali spominsko obeležje padlim članom našega kolektiva.

Otroci so prižgali svečke v iskren spomin vsem, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodno domovino.

— V nedeljo, 29. oktobra, je odpotovala iz Ludbrega zadnja izmena brigadirjev na delovno akcijo Šamac—Sarajevo. Iz tozd Budućnost so odšli na zvezno akcijo štirje mladinci. Na progi bodo do 29. novembra. Predvidevajo, da bo do takrat proga končana.

— Novoodprta trgovina v Ludbregu prodaja obutev v B, C in D kvaliteti. »Dnevno imam približno petdeset kupcev, ki zadovoljni zapuščajo trgovino. Najbolj so iskani cenejši čevlji,« je v kratkem razgovoru dejala poslovodja Ružica Hižak. Prodajni prostor je zelo okusno opremljen, sortiment je širok, kar ob prijaznem prodajalcu privablja kupce.